

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת

מירב כהן
נאיר לפיד
מאיר כהן
קארין אלהרר
אלעזר שטרן
מיקי לוי
מירב בן ארי
רם בן ברק
יואב סגלוביץ'
בועז טופרובסקי
מיכל שיר סגמן
עידן רול
יוראי להב הרצנו
ולדימיר בליאק
רון כץ
מטי צרפתי הרכבי
טטיאנה מזרסקי
יסמין פרידמן
דבי ביטון
משה טור פז
סימון דוידסון
נאור שירי
שלי טל מירון
ירון לוי

4103/25/פ

הצעת חוק-יסוד : ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי (תיקון – שוויון, שפה והתיישבות)

1. תיקון סעיף 1 בחוק-יסוד : ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי¹ (להלן – חוק היסוד), בסעיף 1, בסופו יבוא :
- ”(ד) מדינת ישראל מהווה בית ומקיימת שוויון זכויות לכל אחד מאזרחיה.”
2. החלפת סעיף 4 במקום סעיף 4 לחוק היסוד יבוא :
- ”השפה הרשמית 4. (א) ערבית היא שפתה הרשמית של המדינה ;

¹ ס"ח התשע"ח, עמ' 898.

(ב) השפה הערבית היא שפה רשמית שנייה."

תיקון סעיף 7 .3 בסעיף 7 לחוק היסוד, בסופו יבוא "והכל ברוח עקרונות חוק יסוד זה ולטובת כל יושביה".

דברי הסבר

מדינת ישראל היא מדינת הלאום של העם היהודי. לצד זאת, על חוק יסוד המקבע את אופייה היהודי של המדינה, לתת ביטוי גם לאופייה הדמוקרטי. ראוי כי הערכים הדמוקרטיים ובראשם ערך השוויון - שאינו מוזכר במפורש בחוקי היסוד של מדינת ישראל - יקבלו ביטוי בחוק יסוד זה. שוויון לכלל האזרחים הוא נשמת אפה של הדמוקרטיה. הוא מעוגן בהכרזת העצמאות, בהלכה הפסוקה ובאתוס היהודי. הרגישות לקבוצות מיעוט קיימת בכל דמוקרטיה ובייחוד במדינות לאום אתניות, אשר מבטיחות בחוקתן שוויון זכויות לכל האזרחים במדינה. ראוי שהעם היהודי, שהיה מיעוט לאומי נרדף לאורך אלפי שנים, יגלה רגישות יתרה לקבוצות המיעוט שבתוכו. במיוחד נכון הדבר ביחס לחוק יסוד זה, המהווה חלק חשוב מ"תעודת הזהות הערכית" של המדינה. על כן, ראוי להעניק למעל 20% מהציבור שאינם יהודים תחושה של שותפות במסגרתה. לפיכך, מוצע להוסיף את ערך השוויון במפורש לחוק-היסוד, לקבוע מעמד של שפה רשמית שנייה לערבית ולהבהיר שפיתוח ההתיישבות היהודית ייעשה לטובת כל יושבי המדינה. יובהר שהתיקון המוצע, אין בו משום פגיעה או צמצום כהוא זה של הערך הלאומי-יהודי של המדינה. התיקון המוצע לא רק יחזק את מדינת הלאום של העם היהודי, אלא יתרום לחיזוק הסולידריות, החוסן החברתי והיציבות בחברה ובמדינה. תיקון חוק היסוד המוצע נועד להבטיח הגנה על השוויון האזרחי הפרטי ולא הלאומי. הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברת הכנסת עידיר כמאל מריח וקבוצת חברי הכנסת (פ/23/211).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ד בכסלו התשפ"ד (27.11.2023)